

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๓/๗๑๖๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 16707
วันที่ 12 พ.ค. 56 เวลา 10:54

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

ลง ๑493
12 พ.ค.
11.10 น.

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรายงานสรุปผลการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน จำนวน ๗๐ เล่ม

๒. บันทึกข้อความที่ นร ๑๑๐๓/ ๖๗๑๙ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ขอเสนอรายงานสรุปผลการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ เพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๑๒ (๙) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง

๑.๑ สศช. ได้จัดการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง “เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน” เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในมิติต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และมีผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้นำภาคประชาสังคมและผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑,๙๔๗ คน

๑.๒ สศช. ได้นำสรุปผลการประชุมประจำปีฯ เสนอต่อคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ ห้องเดช สนิทวงศ์ สศช. โดยที่ประชุมเห็นชอบให้ สศช. นำสรุปผลการประชุมประจำปีฯ เสนอคณะรัฐมนตรี และนำไปใช้ปรับปรุงแผนปฏิบัติการสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการหารือกับประเทศสมาชิกอาเซียนในโอกาสต่อไป ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการฯ มีความเห็นเพิ่มเติม โดยเฉพาะการให้ความสำคัญในเรื่องการขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การเร่งผลักดันการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ และกฎหมายสำหรับการอำนวยความสะดวกใน

การขนส่งสินค้าให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด การสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน รวมถึงการพัฒนาด้านการศึกษาโดยการส่งเสริมการศึกษาทางเลือกให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามมาตรา ๑๒ (๙) ของพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมระยะสั้น ในอันที่จะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. สรุปรายงานผลการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ ของ สศช.

๓.๑. ปาฐกถาพิเศษเรื่อง รัฐบาลกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
โดยนายกรัฐมนตรี

๓.๑.๑ การเตรียมความพร้อมของรัฐบาล การเตรียมพร้อมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ประเทศ ๔ ด้านเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ประกอบด้วย (๑) การสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อยกระดับรายได้ประชาชาติของไทยให้ก้าวสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง (๒) การสร้างความเท่าเทียมทางสังคมด้วยการพัฒนาคุณภาพคนไทย การดูแลประชากรทุกช่วงวัย การปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างคนให้สอดคล้องกับความต้องการของโลก (๓) การพัฒนาเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างมีคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ (๔) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้ระบบการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๑.๒ ประเด็นท้าทายที่ทุกฝ่ายต้องรู้เท่าทันและเตรียมการรองรับ
ประกอบด้วย

(๑) ความผันผวนทางเศรษฐกิจโลกมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อประเทศที่พัฒนาแล้วมีการใช้มาตรการผ่อนคลายเชิงปริมาณ (Quantitative Ease : QE) ซึ่งส่งผลให้เงินบาทแข็งค่าขึ้นและกระทบต่อความสามารถทางการแข่งขันของสินค้าไทย เนื่องจากปัจจุบันโครงสร้างเศรษฐกิจไทยยังพึ่งพาการส่งออกมากกว่าร้อยละ ๖๐ รัฐบาลจึงต้องปรับสมดุลให้ไทยสามารถรับมือกับความผันผวนด้านเศรษฐกิจทั้งระดับภูมิภาคและระดับโลกเหล่านี้ให้ได้ โดยต้องรักษาฐานการผลิตและตลาดเดิม พร้อมทั้งขยายฐานใหม่

(๒) การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคจากทั่วโลกที่มีความซับซ้อนมากขึ้น อันเป็นผลมาจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น นโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกของไทยต้องตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สะอาด สะดวก และมีประโยชน์ต่อสุขภาพ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการผลิต

(๓) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องติดตามสถานการณ์และปรับตัวให้ทันกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ โลกปัจจุบันไม่ได้เน้นฮาร์ดแวร์ของสินค้าไอเทคเท่านั้น แต่เน้นที่เนื้อหาสาระที่ใส่เข้าไปด้วย เช่น โปรแกรมที่ใช้ทำงาน (Application)

เป็นต้น รวมถึงต้องพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ผ่านการใช้เทคโนโลยี

(๔) โครงสร้างประชากรของโลกกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงต้องดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ โดยในอีก ๓๐ ปีข้างหน้าสัดส่วนผู้สูงอายุของไทยจะเพิ่มจากร้อยละ ๑๔ เป็นร้อยละ ๒๗ ของจำนวนประชากรทั้งหมด ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งปรับโครงสร้างประชากรและเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์ขาดแคลนแรงงานในวัยทำงานในอนาคต

๓.๑.๓ ความร่วมมือของภาคีการพัฒนา ประกอบด้วย

(๑) ภาครัฐ ในระดับกระทรวง การจัดตั้ง ASEAN Unit จะทำให้กลไกการทำงานมีความชัดเจนและมีการบูรณาการการทำงานระหว่างกัน รัฐบาลต้องเร่งผลักดันประเด็นการพัฒนาสำคัญ เช่น การจัดการใช้ที่ดินในประเทศ (Zoning) การส่งเสริม SMEs และ OTOP การพัฒนาด่านชายแดน การเตรียมพร้อมด้านบุคลากร การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาโครงข่ายคมนาคม การยกระดับกฎหมายให้เป็นมาตรฐานสากล การรักษาความปลอดภัยและดูแลนักท่องเที่ยว และการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ

(๒) ภาคเอกชน ควรเร่งแสวงหาพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อสร้างเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค ปรับกลยุทธ์ รูปแบบการตลาด และบริการ รวมทั้งยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าให้ตอบสนองความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้าแต่ละกลุ่มทั้งในอาเซียนและตลาดโลก พัฒนาทักษะฝีมือของแรงงานและทักษะผู้ประกอบการ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนใช้ประโยชน์จากการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงของภาครัฐ เช่น การเข้าไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนของกลุ่ม SMEs และกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวไทยตามเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหรืออาเซียน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างภาษีที่เปลี่ยนแปลงไป

(๓) ภาคประชาชน ควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงสังคมและวัฒนธรรม เน้นเอกลักษณ์ของความเป็นชนชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับประชาชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสินค้าทางวัฒนธรรมร่วมกัน เร่งพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน พัฒนาทักษะแรงงานและสร้างความรู้ความเข้าใจกับระบบงานและระบบการคุ้มครองทางสังคมของแต่ละประเทศ และส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางสังคมในกลุ่มอาเซียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน

๓.๑.๔ อนาคตประเทศไทยหลังเปิดประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ หลังการรวมตัวเป็นอาเซียน ประเทศไทยจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ได้แก่ (๑) การเชื่อมโยงในภูมิภาคสามด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านกฎระเบียบ และด้านประชาชนสู่ประชาชน โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาอีกหลายด้าน เช่น การเปิดพรมแดนที่อาจมีความเสี่ยงเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติและการค้ายาเสพติด ดังนั้น จึงจะต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ (๒) การเคลื่อนย้ายเสรีอย่างสมบูรณ์ของสินค้าและบริการ การลงทุน โลจิสติกส์ ตลาดเงินและตลาดทุน รวมถึงตลาดแรงงาน และ (๓) สิ่งที่สำคัญเมื่อรวมเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว คนไทยทุกคนต้องร่วมกันรักษาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลายเพื่อให้ไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติและสร้างสรรค์

๓.๒. การนำเสนอเรื่อง “เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน”
โดยนายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๒.๑ โอกาสและผลกระทบของไทยในประชาคมอาเซียน ได้แก่
(๑) ไทยตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางที่สำคัญต่อการเชื่อมโยงกับประเทศทั้งในและนอกกลุ่มอาเซียน แต่หากพิจารณาด้านความสามารถในการแข่งขันของไทยยังอยู่ระดับปานกลางและไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก อยู่อันดับที่ ๔ ของอาเซียน รองจากประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และบรูไน มาโดยตลอด (๒) ประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานยังเป็นจุดอ่อนสำคัญของไทย โดยผลการจัดอันดับของ IMD และ WEF พบว่าจุดอ่อนของไทยอยู่ที่โครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม การจัดอันดับของ IMD ปี ๒๕๕๖ พบว่าอันดับของไทยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ดังนั้น หากรัฐบาลลงทุนในโครงการ ๒ ล้านล้านบาท จะทำให้ประสิทธิภาพการขนส่งหรือการเดินทางของไทยดีขึ้น

๓.๒.๒ สถานการณ์ประเทศไทยก่อนเข้าประชาคมอาเซียน

(๑) ด้านคุณภาพคน พบว่า คุณภาพการศึกษาของไทยอยู่ในระดับต่ำทั้งจากผลการสอบ O-NET และการจัดอันดับของ WEF ที่ระบุว่า คุณภาพการศึกษาของไทยต่ำกว่ากัมพูชา อย่างไรก็ตาม ต้องพิจารณารายละเอียดวิธีการวัดของแต่ละสถาบันและปัจจัยอื่นๆ ด้วย เพราะการจัดอันดับการศึกษาของ IMD กลับพบว่า ไทยอยู่ในอันดับที่สูงกว่ากัมพูชา ขณะที่ด้านประสิทธิภาพแรงงาน ประเทศเกิดใหม่ในปัจจุบันพัฒนาประเทศในแนวทางเดียวกันกับไทยในอดีตที่เน้นการใช้ทรัพยากรและการใช้แรงงานราคาถูกเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพแรงงานในกลุ่มประเทศเกิดใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ประเทศที่มีรายได้ปานกลางหรือประเทศที่มีความก้าวหน้าแล้ว ประสิทธิภาพแรงงานจะขึ้นอยู่กับภาวการณ์นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์

(๒) ด้านต้นทุนโลจิสติกส์ ปัจจุบันไทยมีต้นทุนโลจิสติกส์ประมาณร้อยละ ๑๔ ของ GDP แต่ปัญหาคอขวดที่สำคัญ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ (๑) ต้นทุนการขนส่ง และ (๒) ต้นทุนสินค้าคงคลัง หรือโกดังเก็บสินค้า หรือต้นทุนการเก็บรักษาสินค้า นอกจากนี้ ยังมีค่าบริหารจัดการอีกประมาณร้อยละ ๑ ดังนั้น จำเป็นต้องมีการลงทุนในเรื่องคมนาคมขนส่งหรือการปรับปรุงระบบรางเพื่อลดต้นทุนในการขนส่งสินค้าลง

๓.๒.๓ กรอบ/ทิศทางกระดำเนินงานเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(๑) ยุทธศาสตร์อาเซียน รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๘ ด้าน ได้แก่ (๑) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้า และการลงทุน (๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม (๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ (๔) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๕) การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ (๖) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน (๗) การเสริมสร้างความมั่นคง และ (๘) การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน ทั้งนี้ รัฐบาลได้นำยุทธศาสตร์อาเซียนบูรณาการเข้ากับยุทธศาสตร์ประเทศไทยเพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน

(๒) กลไกการดำเนินงาน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติเป็นกลไกบูรณาการการทำงานร่วมกัน และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตาม ๓ เสาหลัก โดยมี ศสช. ทำหน้าที่บูรณาการแผนการขับเคลื่อนอาเซียน

๓.๒.๔ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดำเนินการโดยยึดความสอดคล้องกับ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน

(๑) ด้านเศรษฐกิจ เน้นลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและการคมนาคมให้เชื่อมต่อประเทศในอาเซียนได้อย่างไร้รอยตะเข็บ ปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น กฎหมายในประเทศที่ไม่ต้องมีการตรวจสอบสินค้าส่งออก-นำเข้าซ้ำซ้อนหลายครั้ง

(๒) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เร่งปรับพื้นฐานด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน และปรับระบบการคุ้มครองหรือให้หลักประกันแรงงานทั้งหมดทั้งที่อยู่ในและนอกระบบ โดยปัจจุบันไทยมีมาตรา ๔๐ ภายใต้กฎหมายประกันสังคมรองรับ รวมทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อม

(๓) ด้านการเมืองและความมั่นคง พัฒนาระบบยุติธรรมและส่งเสริมธรรมาภิบาล เตรียมการรับมือปัญหาอาชญากรรมและการก่อการร้ายที่อาจมาพร้อมกับการเชื่อมโยงอย่างเสรี

๓.๓. สรุปความคิดเห็นของวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

การประชุมในภาคเช้า มีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิร่วมอภิปราย ๓ ท่าน ประกอบด้วย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช นายกสมาคมมหาวิทยาลัยมหิดล นายกานต์ ตระกูลฮุน กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และ ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี ประธานกรรมการบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) โดยวิทยากรทั้ง ๓ ท่านได้ให้ความสำคัญในเรื่อง (๑) การพัฒนาการศึกษา ที่ต้องส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง และการปรับเปลี่ยนระบบการประเมินคุณภาพจากการประเมินเฉพาะด้านวิชาการอย่างเดียว เป็นการประเมินที่ครบทั้งการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม (๒) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานในกิจการภาครัฐ สร้างนวัตกรรม และพัฒนาสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น (๓) การสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย และ (๔) การพัฒนาคนทั้งด้านองค์ความรู้และทักษะการทำงาน ควบคู่ไปกับการเร่งสร้างความปรองดองของคนในชาติ

๓.๔. สรุปความเห็นร่วมจากการประชุมกลุ่มย่อยภาคบ่าย

๓.๔.๑ กลุ่มที่ ๑ : การเตรียมความพร้อมด้านการเงิน การคลัง และการค้าการลงทุนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งที่เป็นการสร้างโอกาสและเป็นความเสี่ยง ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม โดยภาครัฐควรดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน ดังนี้ (๑) การวางบทบาทหรือตำแหน่ง (Positioning) ของประเทศ และการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีความเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และโลก (๒) การปรับปรุงกฎระเบียบและโครงสร้างภาษีที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า การผลิต และการลงทุนให้เหมาะสมและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว (๓) การให้ความสำคัญกับการค้าชายแดนและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (๔) การกำหนดนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพ (๕) การเตรียมความพร้อม

ด้านบุคลากรทั้งในภาครัฐ ภาคการผลิต และภาคบริการ อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการ (๖) การเฝ้าระวังและติดตามผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเตรียมมาตรการเพื่อรองรับและบริหารจัดการผลกระทบ และ (๗) การสร้างความร่วมมือกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียนในการพัฒนาประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางทางการเงินและการบริการในอนุภูมิภาค ในขณะที่ภาคเอกชนต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับกระบวนการผลิตและบริการ และแสวงหาโอกาสใหม่ๆ ในต่างประเทศทั้งในกลุ่มและนอกกลุ่มอาเซียน โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องมีการทำงานแบบบูรณาการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด

๓.๔.๒ กลุ่มที่ ๒ : สร้างสังคมผู้ประกอบการไทย ก้าวอย่างมั่นใจสู่ประชาคมอาเซียน โดยที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าการกำหนดแนวทางเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตร อุตสาหกรรม และภาคบริการของไทยอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงไปถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งระบบ และรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในภาพรวมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกได้ โดยควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ โดยคำนึงถึงการปรับแบบแผนธุรกิจด้วยการปรับปรุงผลิตภาพและลดต้นทุน หรือปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยเลือกผลิตสินค้าและบริการที่มีความเชี่ยวชาญ (๒) การเร่งพัฒนาทักษะและความรู้ที่หลากหลายเพื่อยกระดับศักยภาพและสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ของธุรกิจ (๓) การสนับสนุนผู้ประกอบการดังกล่าวโดยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรมต่างๆ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งระบบ และการพัฒนาต่อยอดด้านการศึกษาเพื่อให้เป็นผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ และ (๔) การส่งเสริมสินค้าไทยที่มีศักยภาพการแข่งขันสูงอยู่แล้วนั้น ต้องมีการปรับตัวโดยนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แข่งขันได้ และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าคู่แข่งได้อย่างแท้จริง

๓.๔.๓ กลุ่มที่ ๓ : สร้างสรรค์สังคมไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยยังมีปัญหาหลายด้าน โดยควรดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) การกระตุ้นให้สังคมไทยตื่นตัวและสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีด้านต่างๆ ทั้งเงินทุน สินค้า บริการ และแรงงาน เพื่อมิให้คนไทยตกเป็นเหยื่อของภัยคุกคามที่มากับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (๒) การให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการลงทุนระยะยาวเพื่อพัฒนาคุณภาพคน โดยต้องปฏิรูปวิธีการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ มีความการใฝ่เรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (๓) การสร้างจิตสำนึกที่ดี เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานการสร้างสังคมที่ดีและสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม (๔) การเน้นให้สมาชิกอาเซียนสร้างค่านิยมร่วม การเห็นประโยชน์ส่วนรวม และการเปิดใจกว้างยอมรับคนอื่นเพื่อลดความแตกแยกของสังคม และ (๕) การมีระบบคุ้มครองทางสังคมให้กับคนไทยและประชาชนอาเซียนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓.๔.๔ กลุ่มที่ ๔ : การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานสู่อาเซียน โดยที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่านอกเหนือจากการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและการเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งแล้ว ควรให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ (๑) การเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบริการให้สามารถใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานได้เต็มศักยภาพ (๒) การพัฒนาเชิงพื้นที่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจทั้งในเมืองหลักและเมืองชายแดน (๓) การส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและการใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดความ

ต้องการพลังงานในอนาคตบางส่วนที่ต้องจัดหาแหล่งพลังงานจากต่างประเทศและสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน และ(๔) การสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งภายในประเทศและในประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๔.๕ กลุ่มที่ ๕ : การเตรียมความพร้อมระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าประชาคมอาเซียนและกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดตั้งฐานการผลิตและการขยายตัวของระบบการค้าชายแดน ดังนั้น การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ให้มากขึ้น นอกจากนั้น การเตรียมความพร้อมของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรให้ความสำคัญกับศักยภาพด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่ที่สำคัญ รวมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยการกำหนดบทบาทและกิจกรรมหลักในการขับเคลื่อนพื้นที่ ได้แก่ (๑) บทบาทการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการบริการหลัก (๒) บทบาทการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ (๓) บทบาทการพัฒนาเมืองชายแดนในแต่ละภูมิภาคที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (๔) บทบาทการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ (๕) บทบาทการพัฒนาเป็นเครือข่ายสนับสนุนเชื่อมโยงกับเมืองบทบาทหลัก ซึ่งควรดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรจังหวัดให้มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนพัฒนาพื้นที่ให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาทุกระดับ โดยให้ยึดเป้าหมายของประชาคมอาเซียนและผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลักในการทำงานร่วมด้วย

๓.๔.๖ กลุ่มที่ ๖ : ผู้ประชาคมอาเซียน : บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างไรให้ยั่งยืน โดยที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า ควรให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ (๑) การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการปรับประสานกฎระเบียบ และกฎหมายการป้องกันคุณภาพสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (๒) การนำเสนอปัญหาด้านการท่องเที่ยวให้เป็นวาระแห่งชาติ (๓) การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการบริโภคอย่างยั่งยืนให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง (๔) การสร้างกลไกภาคประชาชน ประชาสังคม และนักวิชาการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลและเทคโนโลยีการติดตามตรวจสอบที่ทันสมัย และ (๕) ภาครัฐควรเป็นผู้นำในการสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและผลักดันความร่วมมือของอาเซียนให้มีความคล่องตัวและรวดเร็ว ตลอดจนพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนควบคู่ไปกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อทราบรายงานสรุปผลการประชุมประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง “เส้นทางประเทศไทย...สู่ประชาคมอาเซียน” ของ สศช. เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงแผนปฏิบัติการสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการหารือกับประเทศสมาชิกอาเซียนในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล) ได้เห็นชอบให้สำนักงานฯ นำเสนอเรื่อง
ดังกล่าวด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา

โทร. ๐ ๒๒๘๒-๔๘๔๒ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑-๙๗๐๕

E-mail Wittaya@nesdb.go.th